

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Sacris initiandi quomodo so voto co[n]tinentiæ astringant. cap. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Amata est pulchritudo castitatis, cuius degustata delectatio dulcior inuenitur, quàm carnis. Castitas enim factus beatitudinis est, & pulchritudo inuiolata Sancto-
rum. Castitas securitas mentis est, & sanitas corporis. Vnde & aliquos gentilium gymnicos legimus perpetuam
Veneris abstinentiam exercuisse, ne virtutem libidine frangerent. Luxuriosa namque vita carnem citò debili-
tat, fractamque celeriter ducit ad senectutem. Omne peccatum per poenitentiam recipit vulneris sanitatem: virginitas autem si labitur, nullatenus reparatur. Nam
quomodo poenitudo veniæ fructum percipiat, incorruptio tamen nullatenus recipit pristinam.

*a Anto. Sabel-
li. lib. 5. exiplo.
cap. 6. Doms.
Bruso. lib. 1. ex-
emplo. cap. 9.
Virginitas a-
missa reparari
non potest.*

Secutiandi quomodo se voto continentie astringant.

CAP. V.

QUOD CIRCA & D. Augustinus ad virginitatem nos hortans: Vos, inquit, sequimini Christum, quando perseveranter quod vouistis, ardentem
facere non potestis, ne virginitatis bonum à vobis pereat, cui facere nihil potestis, ut redeat. Quare omnes clerici,
sacerdotes videlicet, diaconi, & subdiaconi, qui ordine sacro initiati sunt, sollicitè curabunt, ut castitatem, &
continentiam, quam Deo vouerunt, perseveranter te-
neant. Quemadmodum enim religiosi in vita monastica professione se astringunt voto continentie obseruanda; ita de clericis in sacrorum ordinum susceptione, ex ipsa
ecclesie publica constitutione; quæ decreuit vnquemque sacris initiandum debere continentiam perpetuam
promittere, & obseruare. Nam à B. Gregorio Papa con-
stitutum legitur; ut nullum facere subdiaconum præsument Episcopi, nisi qui se castè victurum promiserit: quia nullus ad ministerium altaris accedere debet, nisi
cuius castitas ante susceptum ministerium fuerit appro-
bata. Subdiaconatum autem inter sacros ordines etiam
venerunt Gregorium habitum, & numeratum fuisse liquet
ex hac Virbani Papæ secundi constitutione: Erubescant
impii, & aperte intelligant iudicio sancti Spiritus, eos,
quomodo in sacris tribus gradibus, scilicet, presbyteratu,
diaconatu, subdiaconatu sunt positi, si castè non vixerint, excludendos ab omni eorundem gradu dignitate.

*b in lib. de san-
cta virginit.
cap. 29.*

*c Iud. Clidisti,
de vita et mor.
sacerd. cap. 25.
et Dionys. Re-
chel. de vita ec-
cl. art. 13.
d. c. nulli. dist.
28.*

*e c. erubescant,
dist. 22.*

Idem

a c. nemo. dist. 32. Idem in Meldensi Synodo præfatus ait: Nemo ad clericum ordinem permittatur accedere, nisi aut virgo, aut probata castitatis, & qui vsque ad subdiaconatum uirginitatem & virginem vxorē habuerit: Et ad similitudinem diaconi, & presbyteri, subdiaconus debet continentiam obseruare. Sicut & in sexta Synodo vniuersali constitutum est: Vt si quis eorum, qui ad clericum accipiuntur, nuptiali iure mulieri uoluerit copulari, hoc ante electionem subdiaconatus faciat.

Ne autem alicui luxurioso clerico in sacris cōstitutiōe cauillandi detur occasio, contra prædictas ex Gratiani desumptas constitutiones; sciat is, quod Innocentio tertio renouatas, & in corpus iuris canonici redactas esse à Gregorio nono Pontifice in c. de continētia, sub titulo de ætate & qual. & ord. præficiend. Et licet fortasse ordinādi ad sacros ordines expressis uerborum seruandę continentię non præsent, sicut magister per sacrorum tamen ordinum susceptionem, quod in ecclesiasticum annexuit perpetuam continentiam.

Subdiaconi ipso iure pontificio ad continentiam obligantur.

Quomodo subdiaconus implicitam continentiam per susceptionem faciat.

hoc ipso factō, & opere saltem implicitę profectum maximē cum ab Episcopis ante sacri ordinis electionem moneantur, & requirantur, ut si coniugati alicui de matrimonio contrahendo fidem dederint, deinceps castē, & continentē viuere nolint, distantes si non procumbant, & genua flectant ad ordinem licitū suscipiendum. A Equum enim est, ut seiplos exerceant mundos in honorem, non in contumeliam, atque ab omni carnis inquinamento se contineant, qui corpus sanguinem Domini conficiunt, sacrificium pro populo, & puli que delictis Deo offerunt, iratumque precant; peccata hominum, vel remittunt, vel reuertunt; aliaque reuerenda ecclesię sacramenta administrant; populo præfunt, eumque viam salutis docent, licet ex ipso pontificali patet.

Nec rationi, neque æquitati dissonum videtur, presbyteri, & subdiaconi presbytero huiusmodi officio pergenti ministrantes, pari continentia obligentur. De hoc enim à Propheta dictum est: Mundani qui serui Domini sūt. Vnde sanctus Leo Pontifex ad Anathem Episcopum scribens: Omnium, inquit, sacerdotum

e c. cum in pract. rito. dist. 34. c. 1. c. 3. dist. 31. c. c. lex continentie. ibid.

d. Isaiæ 52. c. necesse. 1. q. 1. Stan. Hof. in confess. cathol. cap. 52. Isid. de eccl. offic. lib. 2. cap. 10. et 11. 6. par. decret. cap. 9.

e. epist. 48. c. c. omniū. dist. 32.

excellens est electio, vt hæc, quæ in aliis mēbris ecclesia
vacant a culpa, in illis tamen habeantur illicita. Cum
enim extra clericorum ordinem constitutis, nuptiarum
societati, & procreationi filiorum studere sit liberum,
ad exhibendam tamen perfectā continentia puritatem,
nec subdiaconis carnale connubium quidem cōceditur,
vt enim qui habent, sint tanquam non habentes: & qui
non habent, permaneāt singulares, & innupti. Quod si in
hoc ordine, qui quartus extat à capite, dignū est custo-
diti: quanto magis in primo, vel in secundo, tertio ve
seruandum est: ne aut Leuitico, aut presbyterali hono-
re, aut episcopali excellentia quisquam idoneus existi-
mus, qui se a voluptate luxurię necdum refrenasse de-
tegitur.

Quod autem nonnulli ecclesiastici Vigilantij, & Lu-
tenti sequaces ad carnis voluptatem, & libidinem suam
impone explendam, dicant, & contendant, doctrina D.
Pauli lib. licitum esse vxorē habere, eò quod ad Timo-
theum scripserit: Oportet Episcopū irreprehensibilem
esse, vnus vxoris virum, &c. Huic obiectioni D. Hiero-
nymus respondens b: Quomodo, inquit, de virginibus
Apostolus dicit, se non habere præceptum, & tamen dat
cōsiliū, quasi misericordiam consecutus à Domino:
& hoc agit in omni illa disputatione, vt virginitatem
preferat matrimonio; & suadet, quod imperare non au-
det, ne iniicere videatur laqueum, & plus imponere,
quam potest hominum sustinere natura. Ita & in eccle-
siastico ordine constituendo, quia rudis ex gētibus con-
stituetur ecclesia, leuiora nuper credentibus dat præ-
cepta, ne terribi ferre non possent. Sed & ipsa episcopalis
electio meū facit. Non enim dicit, eligatur Episcopus,
qui vnā ducat vxorem, & filios faciat, sed qui vnā
hauerit vxorem, & filios in omni subditos disciplina.
Certe confiteris non posse esse Episcopum, qui in epi-
scopatu filios faciat. Alioqui si deprehensus fuerit, non
quali vir tenebitur, sed quasi adulter damnabitur. Sed &
hoc inferendum: Si laicus & quicumque fidelis orare
non potest, nisi careat officio coniugali; sacerdoti, cui
semper pro populo offerēda sunt sacrificia, semper oran-
dum est: Si semper orandum est, ergo semper carendum

B b matri-

Obiectio.

a 3. cap.
b lib. 1. aduers.
Iouin.
Solutio ex ex-
plicatio illius
Pauli: Oportet
Episcopū vnus
vxoris esse vi-
rum.

Episcopus filios
faciens adulter
confetur.
Sacerdoti quia
semper orandū
est, semper oran-
dum est ma-
trimonio.

dicum locū Pauli tēpore suo in Ecclesia non obseruatū
fuisse; eò quòd tūc oporteret omni prorsus castitate sa-
cerdotū ornatū esse. Deinde Alexāder 3. Papa Episcopo
Cecomanēsi rescribēs; Ex literarū tuarū tenore accepi-
mus, quod lator præsentīū in subdiaconat^o officio cōsti-
tutus quandā sibi in cōiugiū copulauit, quā eundē abiur-
tū fecisti. Super quo prudentiā tuā in Domino cōmen-
damus, mādātes, quaten^o si ad monasticū ordinē trāsire
uolueris, & tibi, post laudabilē cōuersationē ipsius, visū
fuerit, tū ad maiores ordines promoueri cōcedas. Quod
si ad religionē se trāsferre noluerit, cum neq; in subdia-
conatu ministrare, neq; ad vltiores permittas ordines
promoueri. In minorib⁹ tamē ordinib⁹ poterit ministra-
re. Si i^o Archiepiscopo Rhemēsi rescribēs^b; Subdiacono
inquiri, siue hominē interfecerit, siue nō, matrimoniū
nō posse contrahere sacrorū canonū cēnsura demōstrat.
Postremò ad tollendā omnem hac de re ambiguitatē,
& dīspūtatīōnē SS. Tridētina Synodus sanxit^c: Si quis
dixerit clericos in sacris ordinibus cōstitutos, vel regu-
lāres castitatē solēniter professos, posse matrimoniū cō-
trahere, contractumq; validū esse, nō obstāte lege eccle-
siastica, vel voto: & oppositū, nihil aliud esse, quā dānare
matrimoniū, possēq; omnes contrahere matrimoniū, qui
nō sēntiūt se castitatis, etiā si eā uouerint, habere donū,
anathema sit: cūm Deus id rectē petētibus nō deneget,
nec patiat^{ur} nos supra id quod possumus tentari. Ceterū
si qui in subdiaconatu, & aliis superioribus ordinibus
uxores accepisse noscūt^{ur}, eos uxores dimittere, & pœ-
nitentiā agere de cōmissio per suspēnsionis, & excōmuni-
cationis sententiā compellēdos esse. Alexāder 3. Papa
statuit^d. Si qui verò clericorū infra subdiaconatū acce-
perint uxores, ipsi ad relinquenda beneficia ecclesiastica,
& retinēdas uxores dīstrīctiōne ecclesiastica sunt com-
pellēdi^e. Nā cūm simul voluptatibus, & carnalibus de-
lectatīs ac diuinis, & ecclesiasticis obsequiis vacare non
possent, ob immunditiā suam ecclesiasticis sacramentis
utrandis indigni ecclesiasticis procul dubio beneficiis
honorandī^f. Cūq; vir cogitet, quomodo placere uxori
possit, & ideo minus quē Dei sunt, valeat cogitare; cūm
quā dūsus in duo plepam sui non habeat potestatem,

Bb ij vt ei,

a c. ex literarū,
qui cler. vel
uou. mat.

Pœna subdia-
coni matrimo-
niū contrahē-
tis.

b c. i. qui cler.
vel uou. matr.

c sess. 24. can.
9.
Clerici sacro-
liquo ordine
initiatī matri-
monium cōtra-
here non pos-
sunt.

Pœna, qua sa-
cro ordine ini-
tīati uxores
dimittere com-
pellēdi sunt.
d c. i. de cler.
coniug.
Beneficiati in-
fra subdiacono-
natum uxores
dūctēs, benefi-
ciis priuandī
sunt.
e d. c. i.
f c. quod ad se.
d. iij. de coniug.

*a c. diuersis. de
cler. coniug.*

*b c. quod ad te.
de cler. coniug.*

*c constit. 6. in
Nov. l. tit.
quom. oport. E-
pisc. et cet. cler.
ad ord. perduc.*

*d Unde et suo
sumpsit cap.
422. 6. par. su.
decret.
e s. sed et se
quis.*

vt ei, à quo stipendium recipit, plenius famuletur, pro-
centius tertius Papa cuidam Episcopo rescripsit, huius-
modi clericos beneficiis ecclesiasticis priuandos, cum
appellatione remota, praesertim cum rerum ecclesiasti-
carum substantia per tales soleat deperire. Ceterum
ecclesiis, quibus intulati fuerant, de possessionibus et
aliis bonis aliqua contulisse noscuntur, cum ad earum
ecclesiarum ministerio fuerint, & beneficio sequenti
ad ipsos recta via debent absque contradictione resti-
tui. Ceterum ne quis supradictas constitutiones eccle-
sticas, quibus continentur lex indicitur clericis in his
ordinibus constitutis, tanquam rigidiores calumniose
non grauabimur adducere, quid Imperator Iustinianus
de illa seruanda praedictis clericis indixerit, & sanxit.
Nihil, inquit, sic in sacris ordinationibus obsequi-
quam cum castitate viuentes, aut cum vxoribus
colibitantes, aut vnus vxoris virum, qui siue in
ue adhuc sit, & ipse castitatem eligat, secundum
regulas primum principium, & manifestum huius-
modi residuae virtutis constitutam. Si autem
presbyter, aut diaconus, aut subdiaconus postea
vxorem, aut concubinam, aut palam, aut occulte
statim cadat ordine, & deinceps idiota sit, atque
habeatur. Quod si & lector secundam ducat vxorem
certis de causis, & ex irrecusabili quadam necessitate,
neque omnino ad altiore gradum, neque po-
fruat gradum maiore in sacerdotio, sed maneat in eo-
dem gradu perpetuo. Sed non & ad tertias venias
ptias satis est enim, si ad secundas veniat. Si vero
tale egerit, & ad secundas veniens nuptias ad maiorem
gradum venire festinauerit, exinde idiota erit, &
omnino sacro ministerio cadens. Pudice enim
omnia decet viuere. Si enim tales constituti, in
clero adducuntur, ordinentur, facilis eis ad
tum ascensus erit, & ex multis bonis viris facilius
nientur, qui digni adducantur ad primum gradum
cerdotij. Huc pertinent & illa, quae habentur in
Imperatoris nouella constitutione de sanctissimis Ep-
scopis & de Deo amabilibus, & reuerendissimis clericis,
cos, & sequentibus & constit. de nuptiis.